

PRESUDA**BROJ: U 75/14**

("Sl. novine FBiH", br. 38/2016)

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Predsjednika Federacije Bosne i Hercegovine, za utvrđivanje ustavnosti čl. 56., 57. i 58. Zakona o Javnom servisu Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine, na osnovu člana IV.C.3.10.(2) a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održanoj 09.03.2016. godine, donio je

PRESUDU

1. Utvrđuje se da član 56. Zakona o Javnom servisu Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 48/08), nije u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Utvrđuje se da su čl. 57. i 58. Zakona iz stava 1. ove presude, u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

3. Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

Obrazloženje**1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva**

Predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva), podnio je dana 04.11.2014. godine Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) zahtjev za ocjenu ustavnosti čl. 56., 57. i 58. Zakona o Javnom servisu Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine koji je objavljen u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 48/08 (u daljem tekstu: osporene odredbe Zakona o RTV F BiH). Zahtjev je podnesen u skladu sa članom IV.C.3.10. (2) a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

U skladu sa članom 39. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03) stranke u postupku su: Predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine kao podnosilac zahtjeva i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine - Dom naroda i Predstavnički dom, kao donosilac Zakona o Javnom servisu Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o RTV F BiH).

3. Bitni navodi zahtjeva

Podnosilac zahtjeva smatra da su osporene odredbe Zakona o RTV F BiH u suprotnosti sa odredbama člana II.A.2.(1)c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i da iz tih razloga povrjeđuju princip jednakosti građana pred zakonom. Zakon o RTV F BiH uređuje Javni radio-televizijski servis sa posebnim osvrtnom na registrovanje, prava i odgovornosti, djelatnost, programske principe, produkcijske kapacitete, prava zaposlenih, način finansiranja kao i druga pitanja koja su neophodna za funkcionisanje Javnog Radio-televizijskog servisa.

U podnesenom zahtjevu se apostrofira član 57. Zakona o RTV F BiH, koji propisuje način naplate RTV takse gdje je u stavu 3. regulisano, da se naplata RTV takse može vršiti putem vlastite službe ili se taj posao može povjeriti na ugovornoj osnovi drugim pravnim licima (javnim preduzećima, agencijama i sl.), čime se prema mišljenju podnosioca zahtjeva, direktno krše odredbe člana II.A. 2. (1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Stavom 5. istog člana propisano je, da je u svim ugovorima koji se odnose na prikupljanja RTV takse, RTV F BiH je ugovorna strana, a treća ugovorna strana kako to navodi podnosilac zahtjeva su građani kao nosioci usluga i obaveznici plaćanja pretplate, koji posjeduju fiksni telefonski priključak i plaćanje vrše putem telefonskog računa, koje im ispostavljaju telekom operateri. Iz predloženih zakonskih rješenja kako to navodi podnosilac zahtjeva, proizilazi, da građani koji ne posjeduju fiksni telefonski priključak nego samo mobilni, nisu dužni plaćati RTV taksu, što je u suprotnosti sa spomenutom odredbom Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Isto tako, podnosilac zahtjeva elaborira i član 54. Zakona o RTV F BiH i ako ga ne osporava. Isti član reguliše obavezu za svako domaćinstvo i pravna lica na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine koji posjeduju radio ili televizijski prijemnik, dužni su plaćati mjesečnu taksu za posjedovanje tog prijemnika.

Smatra, da član 58. Zakona o RTV F BiH koji reguliše pretpostavku o posjedovanju radio ili televizijskog prijemnika u svakom domaćinstvu ili pravnom licu, je u suprotnosti sa članom 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda kojim je regulisano, pravo na pravično suđenje. S obzirom na utvrđenu obavezu plaćanja mjesečne takse i pretpostavke o posjedovanju radio ili televizijskog prijemnika iz člana 58. Zakona o RTV F BiH, svi sudovi u Federaciji Bosne i Hercegovine donose presude na štetu građana. Ističe, da je princip jednakosti osnovni princip i svakom domaćinstvu se moraju osigurati isti uslovi za plaćanje mjesečne takse na posjedovanje radio ili televizijskog prijemnika. Navodi, da Zakonom o izvršnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09 i 35/12) nije propisana mogućnost da vjerodostojna isprava predstavlja i ispravu koja se drugim zakonom određuje kao vjerodostojna isprava, dok član 56. Zakona o RTV F BiH propisuje da računi ili izvodi iz poslovnih knjiga javnih servisa u odnosu na potraživanje RTV takse, predstavljaju vjerodostojnu ispravu u smislu Zakona o izvršnom postupku.

Nadalje, podnosilac zahtjeva se poziva i na član 36. stav 2. Zakona o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 25/06) koji propisuje da se računi za pružanje usluga električne energije, telekomunikacija, komunalnih i drugih usluga (RTV i sl.), potrošaču moraju dostaviti posebno. Navodi, da se izvodi iz poslovnih knjiga javnih servisa u odnosu na potraživanja RTV takse, ne mogu prihvatiti kao vjerodostojne isprave i u tom pravcu navodi Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj Ap 13742/08 od 29.04.2009. godine, te stajalište Suda što predstavlja vjerodostojnu ispravu na osnovu koje se može tražiti izvršenje.

Osporavajući spomenute odredbe Zakona o RTV F BiH, podnosilac zahtjeva smatra da spomenute odredbe o načinu naplate dovode do nejednakosti građana pred zakonom, što je suprotno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine. Iz tog razloga smatra, da RTV taksu treba regulisati putem ugovora između Javnog RTV F BiH i nosioca svakog domaćinstva na području Federacije Bosne i Hercegovine, a naplatu vršiti putem vlastite službe i vlastitog računa. Isto tako smatra da računi iz poslovnih knjiga ne predstavljaju vjerodostojnu ispravu prema Zakonu o izvršnom postupku.

Na osnovu navedenog podnosilac zahtjeva predlaže, da Ustavni sud Federacije nakon razmatranja ovog zahtjeva i provedenog postupka utvrdi nesaglasnost osporenih odredaba čl. 56., 57. i 58. Zakona o RTV F BiH sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

U skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je aktom broj: U-75/14 od 13.11.2014. godine, zatražio od Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine - Doma naroda i Predstavničkog doma, kao donosilaca Zakona o RTV F BiH, da se izjasni o zahtjevu za ocjenu ustavnosti osporenih članova. Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nije dostavio odgovor.

5. Relevantno pravo

5.1 Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član II.A.2. (1) c)

"Federacija će osigurati primjenu najviše razine međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Dodatku ovog Ustava. Osobito:

(1) Sva lica unutar teritorija Federacije uživaju sljedeća prava:

a)

b)

c) na jednakost pred zakonom;"

5.2. Zakon o Javnom radio-televizijskom sistemu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 78/05, 35/09 i 32/10)

Član 17

(Taksa za posjedovanje prijemnika)

(1) Svako kućanstvo i pravno lice na teritoriju Bosne i Hercegovine koji posjeduju radio ili televizijski prijemnik dužni su plaćati mjesečnu taksu za posjedovanje toga prijemnika (u daljem tekstu: RTV taksa),

pod uslovima određenim ovim Zakonom.

(2) Prihod od RTV taksi može se koristiti samo za finansiranje osnovne djelatnosti javnih RTV servisa.

(3) Prihod od RTV taksi ne podliježe poreznim obavezama.

Član 18

(Način naplate)

(1) Način naplate RTV takse određuje i uspostavlja Odbor Sistema.

(2) Organizacijske jedinice zadužene za taksu svih triju javnih RTV servisa prate naplatu RTV takse i o tome obavještavaju Odbor Sistema.

(3) Naplatu RTV takse mogu obavljati javni RTV servisi putem vlastitih službi ili taj posao na ugovornoj osnovi povjeriti drugim pravnim licima (javna preduzeća, agencije i sl.).

(4) BHRT naplaćuje RTV takse na teritoriju Brčko Distrikta BiH, RTV F BiH na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine i RTRS na teritoriju Republike Srpske. Naplaćena RTV taksa raspoređuje se u skladu sa članom 23. ovoga Zakona.

(5) U svim ugovorima koji se odnose na sakupljanje RTV takse iz stava (3) ovoga člana svaki javni RTV servis bit će ugovornom stranom.

Član 19

(Pretpostavka o posjedovanju)

(1) Smatra se da jedno lice u svakome kućanstvu i svako registrovano pravno lice u Bosni i Hercegovini imaju radio ili televizijski prijemnik.

(2) Pretpostavka iz stava (1) ovoga člana može se osporiti pismenom izjavom nosioca kućanstva, odnosno lica ovlaštenog za zastupanje pravnog lica.

(3) Pismena izjava dostavlja se javnim RTV servisima i istodobno podrazumijeva pristanak da ovlašteni predstavnik javnih RTV servisa provede izravnu kontrolu tačnosti navoda iz izjave. U slučaju nedopuštanja izravnog kontrolisanja, pismena izjava ne proizvodi pravno djelovanje.

Član 20

(Broj prijemnika)

(1) Svako kućanstvo dužno je plaćati RTV taksu za samo jedan prijemnik, bez obzira na njihov ukupan broj u kućanstvu. Samo jedan član kućanstva može biti evidentiran kao obaveznik plaćanja RTV takse.

(2) Svako pravno lice, osim onih navedenih u stavu (3) ovoga člana, dužno je plaćati RTV taksu za svaki prijemnik koji posjeduje.

(3) Javne zdravstvene ustanove, javne obrazovne ustanove, ustanove za socijalnu podršku, radiotelevizijske stanice i pravna lica koja se bave proizvodnjom, servisiranjem, instaliranjem, prodajom ili iznajmljivanjem radio ili televizijskih prijemnika plaćaju jednu taksu po ustanovi, prodavaonici, odnosno poslovnici ili ispostavi.

Član 23

(Raspodjela RTV takse)

(1) RTV taksa u Bosni i Hercegovini naplaćuje se na teritoriju entiteta i Brčko Distrikta BiH, s tim što se uplaćuje na jedinstveni račun.

(2) Ukupni neto dohodak od prodaje marketinškog oglašavanja također se uplaćuje na jedinstveni račun.

(3) Članovi Odbora Sistema su vjerovnici i izvršioci navedenog jedinstvenog računa i odgovorni su za kontrolu nad postupkom naplate.

(4) RT F BiH pripada 25% neto prihoda od marketinškog oglašavanja i 25% od ukupnoga iznosa RTV takse

naplaćene na teritoriju Bosne i Hercegovine.

(5) RTRS pripada 25% neto prihoda od marketinškog oglašavanja i 25% od ukupnoga iznosa RTV takse naplaćene na teritoriju Bosne i Hercegovine.

(6) BHRT pripada 50% neto prihoda od marketinškog oglašavanja i 50% od ukupnoga iznosa RTV takse naplaćene na teritoriju Bosne i Hercegovine.

(7) Ovi omjeri raspodjele primjenjuju se bez obzira na način sakupljanja.

(8) Organizacije koje naplaćuju RTV taksu i obavljaju marketinško oglašavanje u ime javnih RTV servisa dužne su uplatiti naplaćeni iznos RTV takse i neto prihod od marketinškog oglašavanja na jedinstveni račun bez odgode.

(9) Raspodjela sredstava javnim RTV servisima sa jedinstvenog računa provodit će se odmah.

Član 25

Vjerodostojna isprava

Računi ili izvaci iz poslovnih knjiga javnih RTV servisa u pogledu potraživanja RTV takse predstavljaju vjerodostojnu ispravu u smislu Zakona o izvršnom postupku.

Član 44

Odgovarajući zakoni i propisi na državnoj i entitetskoj razini koji se odnose na JRTS Bosne i Hercegovine i javne RTV servise moraju se usaglasiti sa odredbama ovoga Zakona u roku od 60 dana od njegovog stupanja na snagu.

5.3. Zakon o dopuni Zakona o Javnom radio-televizijskom sistemu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 35/09)

Član 1

(Predmet)

U Zakonu o Javnom radio-televizijskom sistemu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 78/05) iza člana 17. dodaje se novi član 17a. koji glasi:

"Član 17a

(Oslobađanje od obaveze plaćanja RTV takse za slijepa i gluha lica)

(1) Od obaveze plaćanja RTV takse iz člana 17. stav (1) ovog zakona, oslobađaju se vlasnici prijemnika koji su trajno izgubili vid ili sluh i žive sami u domaćinstvu sa starateljem.

(2) Pravo na oslobađanje od obaveze plaćanja RTV takse iz člana 17. stav (1) ovog zakona ostvaruje se na osnovu potvrde ustanove nadležne za poslove penzionog i invalidskog osiguranja.

(3) Vijeće ministara BiH dužno je u budžetu institucija Bosne i Hercegovine osigurati u visini iznosa umanjenih prihoda Javnog RTV sistema BiH nastalih zbog oslobađanja plaćanja TRV takse vlasnika prijemnika iz stava (1) ovog člana. Sredstva za naknadu prihoda Javnom RTV sistemu BiH uplaćivat će se na jedinstveni račun u skladu sa članom 23. stav (1) ovog zakona."

5.4. Zakon o Javnom radio-televizijskom servisu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 92/05)

Član 20

(Finansiranje redovne djelatnosti)

(1) Redovna djelatnost BHRT-a primarno se finansira iz sljedećih izvora:

a) RTV taksa;

b) marketing

Raspodjela prihoda iz spomenutih izvora vršit će se u skladu sa članom 23. Zakona Sistema.

(2) BHRT može ostvarivati prihode iz vlastite djelatnosti uključujući komercijalizaciju autorskih i srodnih prava, proizvodnju i prodaju audiovizualnih djela, pružanje usluga teleteksta i drugih servisa.

5.5. Zakon o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 25/06)

Član 36

.....

(2) Račun za pružanje usluge isporuke energije iz člana 35. ovog Zakona, telekomunikacijske, komunalne i druge usluge (RTV i sl.), potrošaču se mora dostaviti posebno za svaku uslugu.

....

5.6. Zakon o izvršnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09 i 35/12)

Član 23

Izvršna isprava

(1) Izvršne isprave su:

1. izvršna odluka sudova i izvršno sudske poravnane,
2. izvršna odluka donesena u upravnom postupku i poravnane u upravnom postupku, ako glasi na ispunjenje novčane obaveze, ukoliko zakonom nije drukčije određeno,
3. izvršna javnobilježnička/notarska isprava,
4. odluka Doma za ljudska prava podesna za sudske izvršenje, 5. druga isprava koja je zakonom određena kao izvršna isprava.

(2) Pod izvršnom ispravom iz t. 1., 2., 3. i 5. stav. 1. ovog člana smatra se svaka takva isprava donesena u Bosni i Hercegovini.

Član 29

Vjerodostojna isprava

(1) Izvršenje radi ostvarivanja novčanog potraživanja određuje se i na osnovu vjerodostojne isprave.

(2) Vjerodostojna isprava je, prema ovom zakonu, mjenica i ček sa protestom i povratnim računom ako su potrebni za zasnivanje potraživanja i računi ili izvodi iz poslovnih knjiga za cijenu komunalnih usluga isporuke vode, toplotne energije i odvoz smeća.

(3) Vjerodostojna isprava je pogodna za izvršenje ako su u njoj naznačeni tražilac izvršenja i izvršenik, te predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveze.

5.7. Zakon o javnom servisu Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 48/08)

Član 54

Taksa za posjedovanje prijemnika

(1) Svako domaćinstvo i pravno lice na teritoriju Bosne i Hercegovine koji posjeduju radio ili televizijski prijemnik dužni su plaćati mjesečnu taksu na posjedovanje tog prijemnika (u daljem tekstu: RTV taksa), pod uslovima određenim ovim Zakonom.

(2) Od obaveze iz prethodnog stava izuzimaju se domaćinstva i pravna lica kojima se ne isporučuje signal nijednog javnog servisa u Bosni i Hercegovini.

(3) Prihod od RTV takse može se koristiti samo za finansiranje osnovne djelatnosti RTV F BiH.

4) Prihod od RTV takse ne podliježe poreznim obavezama.

Član 55

Oslobađanje od plaćanja RTV takse

(1) Zahtjev za oslobađanje od plaćanja RTV takse podnose domaćinstva i pravna lica putem lokalne zajednice (općinske službe ili mjesne zajednice), a oslobađanje od plaćanja RTV takse utvrđuje se uvjerenjem koje donosi, za određeno područje, mjerodavno ministarstvo na osnovu mjerenja službe RTV F BiH.

(2) Služba RTV F BiH je dužna organizovati mjerenje po zahtjevu lokalne zajednice u roku od mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva.

Član 56

Vjerodostojna isprava

(1) Računi ili izvodi iz poslovnih knjiga javnih servisa u odnosu na potraživanja RTV takse predstavljaju vjerodostojnu ispravu u smislu Zakona o izvršnom postupku.

Član 57

Način naplate

(1) Način naplate RTV takse određuje i uspostavlja Odbor Sistema.

(2) Organizaciona jedinica zadužena za taksu u RTV F BiH prati naplatu RTV takse i o tome obavještava Odbor Sistema.

(3) Naplatu RTV takse može vršiti RTV F BiH putem vlastite službe ili taj posao na ugovornoj osnovi povjeriti drugim pravnim licima (javna preduzeća, agencije i sl.).

(4) RTV F BiH vrši naplatu RTV takse na području Federacije. Naplaćena RTV taksa raspoređuje se u skladu sa članom 23. Zakona o Javnom radio-televizijskom sistemu Bosne i Hercegovine.

(5) U svim ugovorima koji se odnose na prikupljanje RTV takse iz stava (3) ovog člana, a u skladu sa odredbama člana 18. Zakona o Javnom radio-televizijskom sistemu Bosne i Hercegovine, RTV F BiH će biti ugovorna strana.

Član 58

Pretpostavka o posjedovanju

(1) Smatra se da jedno lice u svakom domaćinstvu i svako registrovano pravo lice u Federaciji ima radio ili televizijski prijemnik.

(2) Pretpostavka iz stava (1) ovog člana može se osporiti pisanom izjavom nosioca domaćinstva, odnosno lica ovlaštenog za zastupanje pravnog lica.

5.8. Pravilo 56/2011 o dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija ("Službeni glasnik BiH", br. 98/11 i 52/15)

Član 8

(Obaveza distribucije programa javnih RTV servisa Bosne i Hercegovine)

(1) Korisnik dozvole je obavezan distribuirati programe javnih RTV servisa Bosne i Hercegovine, u koji spadaju Radiotelevizija BiH, Radiotelevizija Federacije BiH i Radiotelevizija Republike Srpske.

(2) Kada korisnik dozvole distribuiše programe iz stava (1) ovog člana, dužan je to činiti bez posebne naknade, u granicama svojih tehničkih mogućnosti.

(3) Javni servisi iz stava (1) ovog člana će unaprijed obavijestiti korisnika dozvole u razumnom roku, o programskih sadržajima za koje ne posjeduju pravo za distribuciju. Korisnik dozvole neće distribuirati takve programske sadržaje.

5.9. Ugovor sklopljen između RTV servisa (BiH, F BiH i RS) i operatera BH Telecom, Telekom Srpske i HT Mostar

Član 1

Predmet ugovora je regulisanje međusobnih odnosa u vezi fakturisanja i naplate mjesečnog iznosa takse za posjedovanje radio ili televizijskog prijemnika (u daljem tekstu: RTV taksa) od imalaca fizičkih i pravnih lica na području Bosne i Hercegovine. Telekom operater će naplatu RTV takse, u skladu sa članom 42. stav 5. Zakona o Javnom RTV sistemu BiH, i drugim pozitivnim zakonskim propisima obavljati na način i uz iste napore kao pri naplati vlastitih potraživanja za TF usluge.

Član 2

RTV taksa veže se za naplatu usluga mjesečnih računa fiksne telefonije i njezinih tehničkih alternativa (CLL i WLL usluga). Iznos RTV takse iskazuje se pod posebnom šifrom i čini sastavni dio zbirnog iznosa računa za korištenje telefonskih usluga na jednom telefonu.

Član 3

Na osnovu člana 42. Zakona o Javnom RTV sistemu BiH, naplatu RTV takse, u ime i za račun BHRT-a, RTV F BiH i RTRS obavlja telekom operater putem računa za telefonske usluge (u daljem tekstu: TF račun) svojim korisnicima fiksne telefonije u periodu važenje prve dozvole sistema.

6. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Nakon izvršenog uvida u podneseni zahtjev za ocjenu ustavnosti osporenih odredaba Zakona o RTV F BiH i drugih dokaza koji su relevantni za rješavanje ovog ustavnosudskog predmeta, Ustavni sud Federacije je utvrdio, da je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine donijela Zakon o Javnom radio-televizijskom sistemu Bosne i Hercegovine koji je objavljen u "Službenom glasniku BiH", br.: 78/05, 35/09 i 32/10, (u daljem tekstu: Zakon o sistemu BiH) kojim je regulisan Javni radio-televizijski sistem u Bosni i Hercegovini. Taj sistem čini Radio televizija BiH kao Javni RTV servis Bosne i Hercegovine, Radio TV F BiH kao Javni RTV servis Federacije Bosne i Hercegovine i Radio televizija Republike Srpske kao javni RTV servis Republike Srpske. Osim toga, spomenuti zakon reguliše sistem njihovog djelovanja i organizacije, koji će djelovati na principima predviđenim u ovom zakonu. Iz tih razloga je u članu 44. propisano da se odgovarajući zakoni i propisi na državnoj i entitetskoj razini koji se odnose na javne RTV servise, moraju usaglasiti sa ovim zakonom, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu spomenutog zakona.

Slijedeći navedeno u sistemskom zakonu, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donio je Zakon o RTV F BiH i usaglasio predložena rješenja sa spomenutim zakonom. Tako je u članu 56. regulisano šta je to vjerodostojna isprava, članu 57. na koji način se vrši naplata RTV takse, a u članu 58. pretpostavka o posjedovanju radio ili televizijskog prijemnika i to na način da je propisao, da svako domaćinstvo i pravno lice imaju radio ili televizijski prijemnik.

Kad je u pitanju član 56. Zakona o RTV F BiH, isti reguliše da računi ili izvodi iz poslovnih knjiga javnih servisa u odnosu na potraživanja RTV takse, predstavljaju vjerodostojnu ispravu u smislu Zakona o izvršnom postupku. Prema istom Zakonu ti izvodi ne predstavljaju vjerodostojnu ispravu jer članom 29. Zakona o izvršnom postupku nije propisana mogućnost da vjerodostojnu ispravu u smislu tog Zakona, predstavlja isprava koja se nekim drugim zakonom određuje kao vjerodostojna isprava. Zakon o izvršnom postupku, propisuje što se smatra vjerodostojnom ispravom pa navodi, da se mjenica, ček sa protestom i povratnim računom ako je potreban za zasnivanje potraživanja i računi ili izvodi iz poslovnih knjiga mogu smatrati vjerodostojnim ispravama samo ukoliko se radi o komunalnim uslugama isporuke vode, toplotne energije i odvoza smeća. Istina, na ovaj način zakonodavac je u konkretnom slučaju suzio krug subjekata koji mogu na osnovu tih isprava podnijeti prijedlog za izvršenje, odnosno na čiji prijedlog Sud može odrediti izvršenje na osnovu navedenih isprava. Kod ovakvog zakonskog rješenja pojedini privredni subjekti su stavljeni u poziciju da prinudnu naplatu svojih potraživanja ne mogu ostvariti direktno putem izvršnog postupka, nego ih moraju dokazivati u parničnom postupku. Ukoliko zakonodavac smatra da i naplata RTV takse treba da se izjednači sa naplatom komunalnih usluga isporuke vode, toplotne energije i dr. potrebno je intervenisati odnosno izmijeniti odredbe Zakona o izvršnom postupku.

Stajalište da, članom 29. Zakona o izvršnom postupku nije propisana mogućnost da vjerodostojnu ispravu predstavlja isprava koja je drugim zakonom određena kao vjerodostojna, iznio je i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u svojoj Odluci AP-3742/08 od 29.04.2009. godine, pa je u tom pogledu i Ustavni sud Federacije stao na stajalište, a imajući u vidu rješenja u Zakonu o izvršnom postupku, da se drugim zakonima ne može propisivati šta se smatra vjerodostojnom ispravom.

Kada su u pitanju navodi podnosioca zahtjeva o neustavnosti člana 57. i 58. Zakona o RTV F BiH, u istom se navodi da su te odredbe suprotne članu II.A.2. (1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, koji reguliše jednakost lica pred zakonom. U obrazloženju zahtjeva se navodi, da je naplata RTV takse

utvrđena u članu 57. može vršiti samo putem vlastite službe, a ne kako je to propisano, i da se ista na ugovornoj osnovi može povjeriti nekom drugom pravnom licu kao što su javna preduzeća, agencije i sl. Član 58. reguliše postojanje pretpostavke da svako domaćinstvo ili pravno lice posjeduju radio ili televizijski prijemnik, što dovodi do nejednakosti pred zakonom kako navodi podnosilac zahtjeva, jer lice koje posjeduje fiksni telefon mora da plaća RTV taksu, a lica koja posjeduju samo mobilni telefon, ali ne i fiksni, ne plaća tu taksu, što je u suprotnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Analizom naprijed navedenih članova Ustavni sud Federacije je utvrdio, da kad je u pitanju osporeni član 57. Zakona o RTV F BiH, stvar i opredjeljenje je zakonodavnog organa u konkretnom slučaju Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine da uredi organizaciju i način naplate RTV takse u Javnom RTV servisu Federacije Bosne i Hercegovine. Da li će se ta naplata vršiti putem vlastite službe ili će ista biti povjerena nekom drugom pravnom licu u isključivoj je nadležnosti zakonodavca koji uređuje ovu oblast. U konkretnom slučaju, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine kao jedini nadležan da uređuje način naplate RTV takse, na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, ostavio je mogućnost javnom servisu da isto organizira putem vlastite službe ili putem neke druge pravne osobe. Imajući u vidu identična rješenja koja je utvrdila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine za sva tri javna servisa u Bosni i Hercegovini, zaključen je Ugovor između RTV servisa Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i operatera BiH Telekom, Telekom Srpske i HT Mostar, na način, da naplatu RTV takse obavlja telekom operater putem telefonske usluge svojih korisnika fiksne telefonije u periodu važenja dozvole sistema i to na način da se RTV taksa iskazuje pod posebnom šifrom i čini sastavni dio zbirnog iznosa računa za korištenje telefonskih usluga jednog telefona.

Ustavni sud Federacije analizirao je način naplate RTV takse u zemljama okruženja kao i u zemljama Evropske unije i utvrdio, da je isti različito regulisan, od strane nadležnog organa od toga da naplatu vrše posebna odjeljenja javnog servisa, elektro distribucija, pošta, podružnica telekom operatera, porezne uprave, da se uvodi poseban porez na RTV taksu, da su pojedine zemlje ukinule plaćanje RTV takse te da pojedine zemlje javne servise finansiraju sredstvima iz budžeta. Iz svega navedenog Ustavni sud Federacije zaključuje, da je stvar zakonodavca kako i na koji način će regulisati način plaćanja RTV takse, odnosno kako i na koji način će se osigurati nesmetano, istinito i blagovremeno informisanje građana od strane javnog servisa.

Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje, propisan način naplate RTV takse, navode u podnesenom zahtjevu i druge dokaze u ovom predmetu, Ustavni sud Federacije nije utvrdio da je podnosilac zahtjeva dokazao da kod ovakvog regulisanja načina naplate RTV takse, postoji povreda Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i to člana II.A.2.(1) c), koji reguliše jednakost lica pred zakonom.

Podnosilac zahtjeva osporava i član 58. Zakona koji reguliše postojanje pretpostavke, da svako domaćinstvo i svako pravno lice imaju radio ili televizijski prijemnik i da po tom osnovu imaju obavezu plaćanja RTV takse, što je u suprotnosti da članom 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ovo iz razloga kako se navodi, što sudovi nakon provedenog postupka donose presude na štetu građana Federacije Bosne i Hercegovine, pozivajući se na član 58. Zakona. Istina, spomenuti član reguliše pretpostavku o posjedovanju radio ili TV prijemnika za svako domaćinstvo ili pravno lice, ali isto tako čl. 54. i 55. Zakona reguliše oslobađanje od plaćanja RTV takse na način da se od obaveze plaćanja izuzimaju domaćinstva i pravna lica kojima se ne isporučuje signal ni jednog javnog servisa u Bosni i Hercegovini. Isto tako zakonska pretpostavka o posjedovanju može se osporiti pisanom izjavom nosioca domaćinstva ili ovlaštenog pravnog lica koja se dostavlja RTV F BiH.

Analizom predloženih rješenja u čl. 54. i 55., kao i osporenog člana 58. Zakona o RTV F BiH, utvrđeno je da podnosilac zahtjeva nije dokazao da je osporenim članom 58. Zakona o RTV-u F BiH povrijeđena odredba člana II.A.2. (1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i član 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije je donio jednoglasno, u sastavu: Domin Malbašić, predsjednik Suda, Mirjana Čučković, dr. sc. iur. Šahbaz Džihanović, Aleksandra Martinović, prof. dr. Edin Muminović, dr. sc. Kata Senjak i Mladen Srđić, sudije Suda.

Tip dokumenta:	Sudska praksa
Naslov:	Ustavni sud Federacije BiH: PRESUDA, BROJ: U 75/14
Rubrika:	VIII - Privredne djelatnosti
Nivo dokumenta:	Federacije Bosne i Hercegovine
Porijeklo:	Ustavni sud Federacije BiH
Broj:	U 75/14
Donijeta:	09/03/2016
Propis:	ZAKON O JAVNOM SERVISU RADIO-TELEVIZIJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl. novine FBiH", br. 48/2008 i 38/2016 - odluka US)
Glasilo:	Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 38/2016 od 18/05/2016
Autor sentence:	-
Unijeto u bazu:	07/11/2016
Komentar urednika:	-
Komentar korisnika	-

[Mijenjanje komentara korisnika](#)